

Nr 828

Av herrar **Larsson** i Hedenäset och **Larsson** i Norderön, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 174, med förslag angående organisationen för handläggning av frågor om tekniskt bistånd till underutvecklade länder.*

Vårt lands insatser för medverkan till en progressiv ekonomisk och social utveckling i världens underutvecklade områden måste bedömas som en av våra viktigaste politiska frågor. Skall en sådan utveckling komma till stånd inom rimlig tid fordras kraftigt ökade insatser från de industrialiserade ländernas sida. Vårt land kan givetvis inte undandra sig sitt ansvar härvidlag utan bör söka verka som pådrivande kraft såväl genom en ökning av de egna insatserna som genom påverkan av den internationella opinionen. Därvid bör beaktas att vårt land genom sin hållning i utrikespolitiskt avseende har särskilda möjligheter att vinna gehör och skapa förtroende för utvecklingsinsatserna.

En kraftig ökning av de svenska insatserna, varom krav framförts senast under vårriksdagen, kräver emellertid en förstärkning av de administrativa resurserna. Från denna synpunkt måste de i proposition nr 174 framförda förslagen om förstärkning av utvecklingshjälpens administration hälsas med tillfredsställelse. Föredragande statsrådet framhåller att en ökning av de multilaterala insatserna men i all synnerhet av de bilaterala insatserna ställer ökade krav på administrationen i Sverige. Med anledning härav bör det betonas att en ökning av insatserna främst bör gälla det multilaterala stödet. Såsom utredningen framhållit har vårt land till följd av sin speciella ställning, avsaknad av koloniala engagemang och av minoriteter inom landet, särskilda förpliktelser gentemot de multilaterala programmen, särskilt med avseende på den tekniska hjälpen, som är den administrativt sett besvärligaste. För vår del kan vi instämma i dessa synpunkter och vill som särskilt skäl för en ökning av vårt lands multilaterala insatser framhålla att en sådan ökning kan förväntas medföra ökade insatser också från andra länders sida. Dessa synpunkter på fördelningen av den ökning, som oundgängligen måste komma till stånd, innebär dock inte att vi motsätter oss den förstärkning av administrationen utöver utredningens förslag, som föreslagits i propositionen. Bl. a. är inrättandet av en informationsbyrå inom den föreslagna Nämnden för internationellt bistånd befogad med hänsyn till förslagen i utredningens senare betänkande.

En i detta sammanhang synnerligen viktig fråga är den rörande statligt stöd till de insatser som göres av den kristna missionen och andra folkrörel-

ser. Utredningen gör härvidlag jämförelse med Sverige hjälper och anser det naturligt att statsbidrag lämnas till missionen, liksom till KF, LO och liknande inom utvecklingsbiståndet verksamma institutioner, för ur biståndssynpunkt väsentlig verksamhet. För att de inom denna verksamhet anställda icke skall bli sämre ställda än andra rekommenderar utredningen att av missionen anställda specialister för sjukvård, undervisning, yrkesutbildning m. m. i fråga om tjänsteårsberäkning vid tjänstledighet från svensk statlig befattning, beskattning i Sverige av lön uppburen i utlandet och anlåtande av svenska skolor för sina barns utbildning m. m. skall erhålla samma ställning som de bilateralt anställda svenska experterna. Det är önskvärt att samma regler må gälla för av landsting och kommuner anställd personal. Vi vill för vår del till fullo instämma i dessa synpunkter.

Det bör vidare uppmärksammas, att ett statligt stöd till ifrågavarande av missionen och andra folkrörelser bedrivna verksamhet bl. a. medför att redan tillgängliga resurser, inte minst administrativa sådana, kan utnyttjas på ett bättre sätt. Missionen har i åtskilliga underutvecklade områden den enda för biståndsinsatser arbetsdugliga fältorganisationen, vilket givetvis utgör ett särskilt skäl för statligt stöd. Allmänt sett innebär givetvis också ett utnyttjande av dessa resurser minskade krav på ytterligare nya administrativa förstärkningar.

Enligt vår mening har dessa möjligheter inte tillräckligt beaktats i propositionen. Den nya administrationens arbetssätt torde i betydande grad vara beroende av i vilken mån missionens och andra folkrörelsers resurser stöddes och utnyttjas. Självfallet är det också angeläget att verksamheten redan från början inriktas på ett sådant utnyttjande och att ett förtroendefullt samarbete skapas mellan vederbörande organisationer och Nämnden för internationellt bistånd. Av dessa anledningar föreslår vi att nämndens styrelse skall utgöras av 14 i stället för 10 ledamöter. De tillkommande posterna bör besättas av representanter för organisationer som bedriver biståndsverksamhet. Vidare bör enligt vår mening förslag rörande statsbidrag till organisationernas biståndsinsatser snarast föreläggas riksdagen så att verksamheten omedelbart efter omorganisationen kan inriktas härpå. Riksdagen bör hos Kungl. Maj:t anhålla att förslag till regler m. m. för sådant statsbidrag framläggas vid början av 1962 års riksdag. Med tillämpning av dessa regler bör den närmare fördelningen av ifrågavarande medel handhas av Nämnden för internationellt bistånd.

Utredningens förslag rörande tjänsteårsberäkning, beskattning m. m. har inte berörts i propositionen. Då det är angeläget att denna reform snarast genomföres och då den på ett naturligt sätt hänger samman med reglerna för statsbidragen, vilka auktoriserar ifrågavarande verksamhet, föreslår vi att förslag i detta avseende likaledes framläggas vid början av 1962 års riksdag.

Åberopande det anförda hemställer vi,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 174 måtte

I. a) godkänna att styrelsen inom Nämnden för internationellt bistånd må utgöras av 14 ledamöter, varav 4 må vara företrädare för organisationer som bedriver biståndsverksamhet i utvecklingsländerna,

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att förslag på grundval av administrationsutredningens betänkande snarast måtte föreläggas riksdagen dels rörande för Nämnden för internationellt bistånd erforderliga regler för statsbidrag till av missionen och andra organisationer bedriven biståndsverksamhet, dels rörande tjänsteårsberäkning vid tjänstledighet från svensk statlig befattning, beskattning av lön uppburen i utlandet, anlitande av svenska skolor m. m., evad gäller specialist verksam inom nämnda biståndsverksamhet, samt

II. beakta vad i motionen i övrigt anförts.

Stockholm den 27 oktober 1961

Harald Larsson

i Hedenäset

Erik Larsson

i Norderön